

FACTORI DETERMINANȚI CE INFLUIENȚEAZĂ STAREA DE SĂNĂTATE A POPULAȚIEI DE 80 ANI ȘI PESTE

Grejdean Tudor, dr.hab.șt.med., prof. univ.

Anatol Negară, dr.șt.med., conf. univ.

Voloceai Victoria, dr.șt.med., asist. univ.

Gabriela Șoric, dr.șt.med., asist. univ.

Iurii Lupacescu, competitor

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”

THE DETERMINENS FACTORS THAT INFLUENCE THE STATE OF HEALTH IN A POPULATION OF 80 YEAS AND MORE

In these state are described the particularities of the opines sinless forwards to a healthy way of life and the factors that influence the state of health in a population of 80 years and more in Republic of Moldova. The analysis was wading in the North zone: in village, Dondusheni, and in city Bălți.

Introducere

Complexitatea schimbărilor condițiilor social-economice și a factorilor ce influențează sănătatea populației, în special a celei vârstnice, necesită efectuarea cercetărilor științifice orientate spre determinarea influenței modului de viață asupra sănătății, care în mare parte, caracterizează comportamentul și activitatea omului [1]. În condițiile specifice ale vieții contemporane, cu transformări rapide și esențiale care definesc lumea de astăzi, rolul și locul populației longevive de 80 și mai mult în familie și comunitate au suferit modificări importante. În același timp, este necesar de menționat faptul, că studii speciale ce caracterizează modul de viață al populației vârstnice de 80 ani și mai mult nu au fost efectuate [2].

Caracteristicile generale a factorilor ce influențează bunăstarea populației de 80 ani și peste

Abordarea indicatorilor ce caracterizează factorii socio-economici la diferite nivele (zonele republicii, mediul de reședință) este necesară pe de o parte, pentru a identifica diferențele între zonele urbane și cele rurale și a focaliza intervențiile acolo unde problemele sunt mai grave și pe de altă parte, pentru a oferi publicului repere pentru a măsura nivelul de dezvoltare și progresele sau regresele înregistrate în zonele respective [3]. Totodată, datele relevate ne oferă o orientare strategică de îmbunătățire a stării de sănătate a populației de 80 ani și peste din Republica Moldova.

În prezenta lucrare ne-am propus ca scop studierea aspectelor medico-sociale, care caracterizează sănătatea și bunăstarea populației de 80 ani și peste. Analiza factorilor s-a efectuat în zona de Nord: mediul rural – raionul Dondușeni și mediul urban – municipiul Bălți: naționalitate, nivel de educație, categorii socio-profesionale, grupe de vârstă și în dependență de activitatea populației de 80 ani și peste în condițiile reformelor social economice.

În continuare, ne vom opri asupra factorilor enumerați mai sus, încercând să obținem un tablou cât mai complex și detaliat al nivelului de bunăstare a populației de 80 ani și peste. Din cele expuse mai sus, ne-am pus ca scop să efectuăm un studiu observațional, descriptiv și analitic folosind ca instrument de lucru un chestionar, care cuprinde populația de 80 ani și peste, referitor la modul de viață și factorii ce influențează starea de sănătate. Lotul a fost reprezentat de 338 de persoane din două baze de studiu ce a inclus: mediul rural – raionul Dondușeni și mediul urban – municipiul Bălți. Datele studiului au fost prelucrate prin intermediul programului „Epi-Info – 2002” și analizate în funcție de mediul de reședință.

În sondajul studiului efectuat, repartiția populației de vârstă de 80 ani și peste după sex a fost repartizată astfel: bărbații au constituit 46,7%, iar femeile – 53,3%, cu o pondere mai mărită a sexului feminin.

Caracteristicile generale ale persoanelor de vârstă de 80 ani și peste supuse sondajului de opinii în raport de grupurile de vârstă s-au repartizat astfel:

- 80-84 ani – 40,2%
- 85 ani și peste – 59,8%

Din rezultatele studiului realizat al populației longevive în raport de grupele de vârstă intervievate în sondajul de opinii, se poate de concluzionat, că ponderea cea mai mărită îi revine grupei de vârstă de 85 ani și peste și constituie 59,8%.

Prezintă interes rezultatele obținute din sondajul de opinii ce caracterizează mediul de reședință, care s-au repartizat astfel:

- Mediul urban – 61,1%
- Mediul rural – 38,9%

Conform rezultatelor datelor sondajului de opinii, se poate de confirmat, că ponderea cea mai mare o constituie persoanele cu vârstă de 80 ani și peste din mediul urban de reședință și constituie – 61,1%.

În studiul ce ține de sondajul de opinii a persoanelor de 80 ani și peste au fost incluse și întrebări referitor la modul de viață și factorii ce influențează la starea de sănătate. În continuare vom descrie întrebările ce au fost puse și respectiv răspunsurile primite.

Un segment important al sondajului de opinii a persoanelor de vârstă 80 ani și peste îi revine întrebării – „Cum Dvs. vă apreciați astăzi starea de sănătate?”, la care variantele de răspuns au fost următoarele:

- foarte bună – 0%
- bună – 3,3%
- satisfăcătoare – 53,5%
- nu chiar gravă – 33,1%
- grav bolnav – 10,1%

Din categoriile de răspuns la această întrebare se poate de concluzionat, că ponderea maximală a fost la varianta de răspuns – „satisfăcătoare” cu 53,9%, iar ponderea minimală de 3,3% la varianta de răspuns – „bună”.

Un interes deosebit a sondajului de opinii a populației de 80 ani și peste îi revine și întrebării „Care au fost modalitățile de folosire a concediului DVS?”, la care variantele de răspuns au fost următoarele:

- întotdeauna l-am petrecut acasă – 50,3%
- nu m-am odihnit în concedii – 20,4%
- nu am avut concedii – 9,2%

Din rezultatele sondajului de opinii a persoanelor de vârstă de 80 ani și peste se poate de concluzionat, că ponderea maximală de 87,3% revine grupului de persoane care mereu au petrecut concediul acasă, iar ponderea minimală de 3,3% revine grupului de persoane care nu au avut concedii.

O secțiune aparte a chestionarului de opinii a persoanelor intervievate ține de întrebarea „Care a fost caracterul vieții Dvs. în familie?”, cu următoarele variante de răspuns:

- cu unele neplăceri, emoții negative – 26,6%
- permanent neajunsuri și stresuri – 3,5%
- relații familiale bune și viață liniștită – 69,9%

Din analiza rezultatelor obținute din sondajul de opinii a persoanelor de 80 ani și peste intervievate în sondaj se poate de concluzionat, că ponderea maximală de 69,9% revine variantei de răspuns „relații familiale bune și viață liniștită”, iar ponderea minimală de 3,5% revine variantei de răspuns – „permanent neajunsuri și stresuri”.

Prezintă interes în sondajul de opinii a persoanelor de vârstă de 80 ani și peste intervievate și întrebarea „Dacă cunoașteți, să numiți care sunt bolile ce vă deranjează?”, a căre-i variante de răspuns au fost următoarele:

- boli a aparatului circulator – 52,4%
- boli a aparatului digestiv – 16,6%
- boli a aparatului respirator – 0%
- boli oncologice – 3,5%
- boli neuropsihice – 7,4%
- alte boli – 20,1%

Din rezultatele sondajului de opinii la această întrebare se poate de concluzionat, că ponderea maximală de 52,4% revine grupului de persoane care suferă de o maladie a aparatului circulator și ponderea minimală de 3,5% revine grupului de persoane cu boli oncologice.

Complexitatea schimbărilor condițiilor social-economice ce influențează sănătatea populației, în special a populației apte de muncă, necesită efectuarea cercetărilor științifice orientate spre determinarea influenței modului de viață asupra sănătății, care în mare parte caracterizează comportamentul și activitatea omului [4]. În continuare, ne vom opri asupra factorilor de risc ce condiționează apariția hipertensiunii arteriale, încercând să obținem unele răspunsuri la întrebarea „La apariția și dezvoltarea bolii, care factor de risc de bază cunoașteți din cei enumerați mai jos?”. Variantele de răspuns (factorii de risc) au fost:

- stresul – 21,9%
- mâncarea picantă – 13,1%
- fumatul – 15,4%
- folosirea alcoolului – 13,7%
- masa excesivă a corpului – 21,1%
- alimentația neechilibrată – 6,9%
- hipodinamia – 3,5%
- condiții dăunătoare de muncă – 4,4%

Din rezultatele sondajului de opinii a persoanelor intervievate, referitor la factorii de risc ce au condiționat apariția maladiei, se poate de confirmat că ponderea maximală de 21,9% îi revine stresului, iar ponderea minimală de 3,5% îi revine hipodinamiei.

Un segment important a sondajului de opinii ce constituie cheia cercetării îi revine întrebării „Care au fost secretele ce v-a permis să ajungeți la această vârstă?”. Răspunsurile au fost următoarele:

- munca la aer liber – 21,1%
- un mod de viață liniștit și fără stres – 42,6%
- factorul genetic – 18,1%
- alți factori – 19,2%

Analiza rezultatelor obținute al sondajului de opinii a persoanelor de vârsta de 80 ani și peste referitor la secretele ce le-au permis de a trăi o viață înaintată, se poate constata, că ponderea maximală de 42,6% îi revine variantei de răspuns „un mod de viață liniștit și fără stres” și ponderea minimală de 18,1% revine variantei de răspuns „factorul genetic”.

Sondajul de opinie a persoanelor cu vârsta de 80 ani și peste ne-a permis să constatăm starea reală de sănătate a acestui segment de populație, să evidențiem factorii de influență la starea de sănătate și să elaborăm un concept de măsuri de menținere și promovare a sănătății acestui grup de persoane.

Concluzii:

1. Numărul tot mai mare al vârstnicilor duce la modificarea poziției lor în viața familială și cea socială și necesită un efort de adaptare reciproc din partea tuturor membrilor familiei și societății.
2. Rezultatele cercetărilor efectuate a sondajului de opinii a populației de 80 ani și peste ne-a permis să obținem un tablou cât mai complex și detaliat al factorilor de influență la bunăstarea și sănătatea acestui segment de populație.
3. Sondajul de opinie a persoanelor cu vârsta de 80 ani și peste ne-a permis să elaborăm un concept de măsuri de menținere și promovare a sănătății acestui grup de vârstă.

Referințe bibliografice

1. Borzan Cristina Maria, Mocean Florea. Sănătate Publică. Cluj-Napoca: Editura Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, 2002, p. 274.
2. Țarcă M. Demografie. Iași, 1999, p. 232.
3. Șușu A. Impactul transformărilor demografice structurale a populației asupra dezvoltării rurale. În: Simpozionul internațional «Probleme demografice ale populației în contextul integrării europene». Chișinău, 2005, p. 54.
4. 4. Tintiuc D., Gagauz O., Familia ca subiect al proceselor demografice. În: Conferința „Particularitățile și tendințele proceselor demografice în Republica Moldova”. Chișinău, 2001, p. 19.